

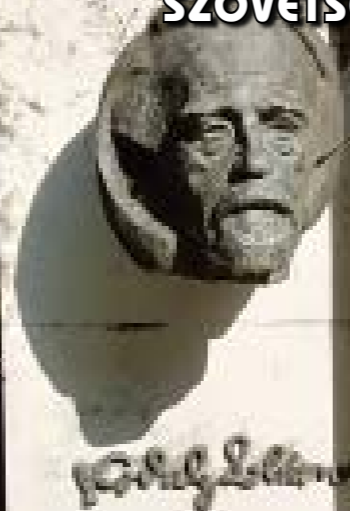

XXXI. ÉVFOLYAM 7. SZÁM 2021.

ZeneSzó

A MAGYAR KÓRUSOK, ZENEKAROK ÉS NÉPZENEI EGYÜTTESEK
SZÖVETSÉGE – KÓTA LAPJA

Kodály-emlékmű Galántán

Újbuda - Ezüstkar énekesei, karnagy Békés Gyöngyi
Koszorúzás Bárdos Lajos házánál

Örömnep-Énekel a győri Ifjúság (Eteyatse Andrea)	3-5. oldal
XVIII. Kodály Napok Galántán (Hartyányi Judit)	6-9. oldal
Andrásfalvy Tanár úr 90 éves (Kertész Attila)	9-10. oldal
Ádám Jenő emlékére (Márkusné Natter-Nád Klára)	11-12. oldal
Éneklő Magyarország Kórusfesztivál Egerben (Kiss Katalin)	13-14. oldal
Térségi és Országos „Arany páva” Népzenei Minősítő Hangverseny (Dr Lengyel Erzsébet)	14-15. oldal
Protestáns napi hangverseny Szekszárdon (Naszladi Judit)	16-17. oldal
Bárdos Lajos születésnapja (Márkusné Natter-Nád Klára)	17-18. oldal
Kórusfesztivál Sárospatakon (Stumpf Gábor)	19. oldal

MAGYAR KÓRUSOK NAPJA 2021

A Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége - KÓTA meghirdeti a Magyar Kórusok Napját! Csatlakozz Te is kórusoddal!
ÜNNEPELJÜNK EGYÜTT!

A tavalyi online ünneplésen részt vevők nagy számára való tekintettel idén hagyományos koncerttel és/vagy online formában is csatlakozhatsz az eseményhez.

1. Szervezz énekaroddal december 10. és 19. között kórushangversenyt Kodály Zoltán születésének tiszteletére (december 16.), akár egyedül, akár másokkal együtt!

A hangversenyen minimálisan egy Kodály-mű hangozzék el, ez lehet hangszeres mű vagy zongorakíséretes népdalfeldolgozás vagy Kodály által gyűjtött népdalcsokor is.

Regisztrálj a magyarkorusoknapja@gmail.com e-mail címen az eseményre, feltüntetve a tervezett programot!

Kapsz egy visszaigazoló e-mailt arról, hogy a KÓTA elfogadta-e a jelentkezésed. A résztvevő kórusok listáját a KÓTA közlése honlapján és Facebook-oldalán. A sikeresen lebonyolított koncert után a KÓTA oklevelet küld a kórusoknak, amellyel igazolja, hogy az eseményen részt vettek.

Hirdesd koncertedet úgy, hogy ez a hangverseny a KÓTA – Magyar Kórusok Napja (MKN) 2021 rendezvénysorozat része! Tüntesd fel az esemény logóját plakádon, melyet a visszaigazolásod kapsz!

A programot is tartalmazó regisztráció beérkezésének határideje 2021. december 4-e, szombat.

2. December 16-án, csütörtökön ismét többórás műsorfolyamatot tervezünk beszélgetésekkel, zenei összeállításokkal, amelyet a KÓTA Facebook-oldalán lehet majd élőben nyomon követni.

A műsorfolyamban Te is részt vehetsz együtteseddel, ha küldesz egy videófelvételt, vagy egy koncertrészletet.

Az alábbi kategóriákban várjuk a műveket:

- kortárs kóruszene
- adventi/karácsonyi darabok
- „kedvencek” – együttesetek legszívesebben énekelt darabjai
- Kodály Zoltán kórusművei vagy Kodály gyűjtötte népdalok

Egy kórustól legfeljebb 2 felvételt fogadunk, melyeknek összidőtartama nem haladhatja meg a 8 percet. Olyan felvételeket várunk a kórusoktól, amelyek a tavalyi műsorfolyamba nem kerültek bele, ugyanis ezek továbbra is elérhetők a csatornáinkon.

A felvételeket lehetőleg HD minőségben küldd el nekünk óriásfájlküldő (Wetransfer.com, Filemail.com stb.) segítségével a magyarkorusoknapja@gmail.com címre. A videók mellé csatolt dokumentumban kérjük, írd meg a felvételen megszólaló zenemű és az előadók adatait. Ezután kapsz egy visszaigazoló e-mailt arról, hogy a KÓTA elfogadta-e a jelentkezésed.

A felvételek beérkezési határideje 2021. november 28-a, vasárnap.

A határidő után beérkezett felvételeket nem áll módunkban elfogadni!

A részt vevő kórusok listáját a KÓTA közlése internetes felületein. A beérkezett felvételeket a KÓTA december 16-i műsorában mutatjuk be a Facebookon, illetve a műsor utólag megtekinthető lesz a KÓTA YouTube csatornáján.

ÖRÖMÜNNEP – ÉNEKEL A GYŐRI IFJÚSÁG

Már két éve, hogy a pandémia miatt elmaradtak a zenei rendezvények, elmaradt az Éneklő Ifjúság kórusverseny, nem volt alkalmunk közösen énekelni, egymást meghallgatni, feltöltődni. A KÓTA jóvoltából most októberben újra gyermekhangoktól volt hangos a Széchenyi István Egyetem Hangversenyterme, az egykori győri zsinagóga. A dalos délután a „HANGRÓL HANGRA... Az Ifjúsági kóruséneklésért” program részeként jöhetett létre. Több mint 500 gyermek énekelt három turnusban, s énekükkel új erőre kapott a remény, az életöröm, az együtt dalolás mindent feledtető eufóriája.

Az alkalom ötletgazdája, szervezője, és rendezője Sipos Tamásné énektanár volt, aki a nemzeti érzést állította a középpontba. Elképzelése az volt, hogy minden csoport (alsósok, felsősök, középiskolások) énekeljen népdalcsokokat, majd a helyszínen tanuljon meg egy olyan új népdalt is, ami a hazaszeretettel kapcsolatos.

Az első csoport 14-15 óráig az alsós gyerekekből állt, akik ünneplőbe öltözve izgatottan várták a kezdést. Hat iskola kórusa alkotott egy nagy közösséget, s a gyerekek teljes odaadással muzsikáltak Czidor Melinda, a Győri Nádorvárosi Ének-zenei Általános Iskola énektanára, karnagy vezetésével. Rábaközi népdalokat énekeltek az iskola tanulóinak citerakíséretével.

Az új népdal a Magyarország az én kedves szép hazám című volt, amit gyönyörűen mutatott be a gyerekeknek. A kivetített szöveg segítségével gyorsan tanulták meg a kórusok a nem könnyű dalt, és lelkesen énekeltek el többször is. A kicsik ezek után meghallgathatták Bartók Béla: Este a székelyeknél c. művét Fekete Máté ihletett előadásában, majd egy különleges hangszerrel, a hangtállal is megismerkedtek Fekecs Ákos jóvoltából. Végül a Kis kece lányom című dalt énekeltek zongora és handpan kísérettel, megható perceket szerezve.

A felsős kórusokat 15-16 óráig Hauli Lóránt, a Bartók Béla Ének-zenei Általános Iskola énektanára, karnagy vezette. A mikrofont félre téve energikusan, humorral, lendületesen irányította a kórusokat. Meglepetéssel is szolgált: a helyszínen értesülve egy aznap születésnapját ünneplő kórustagról, spontán közös köszöntéssel indította a délutánt. Ezután népdalok hangzottak el sokféle játékkal, a nagyobbakhoz méltó kihívásokkal. Volt népdalkánon ütemenkénti

belépéssel, később nehezebbként negyedenkénti belépéssel hat szólamban. Később egy másik dallam tetszőleges hangján megállva zengett a pentaton hangsor. Összeénekeltek a kánonban felhangzó *Hej, halászkok, halászkok* c. dalt a *Madárka, madárka* c. népdalt, miközben meg is mozgatta az önként jelentkezőket: a „lassú madarak” külön állva alkották a kisebb kórust. A jelenlévők feloldódtak és fellelkesültek a sokféle hangzásban, a sokféle feladatban, végig énekléssel telt el az egy óra. Választott népdala az októberi gyásznaphoz kapcsolódva a *Jaj, de búsan süít le az őszi nap sugára* c. ballada volt öt versszakkal.

A középiskolások 15-16 óráig Iván Gabriella, az Apor Vilmos Katolikus Iskolaközpont énektanára, karnagy kezei alatt énekeltek egy nagy kórusként felállva. Zongorakísérettel adtak elő egy igényesen összeállított népdalfüzért, majd a *Hazám, hazám, édes hazám* c. népdalt tanulták meg. Az *Elindultam szép hazámból* c. népdalhoz hangtálon hangzott el a kíséret, különös, fájdalmasan szép hangulatot teremtve. Majd két zsidó dal következett: *Szól a kakukk már, és a Legyen a béke teveled* című, először magyarul, majd héberül. A zsinagóga 2020-ban ünnepelte fennállásának 150 éves évfordulóját. A pandémia miatt elmaradt megemlékezés része volt az elhangzott két zsidó népdal. Befejezésül a mintegy mottóként is szolgáló *Eljöttünk mind, zengjen az ének* c. kánont énekeltek nagy átéléssel.

Az alkalom csak a gyerekeknek ért véget 17 órakor, a karnagyoknak és az érdeklődő ének tanároknak Farnadi Tamara tartott előadást *Történet és Zene: bennünk kezdődik* címmel. A beszédes cím egy csodálatos dallamot jelentett: *Napot is szerettem, holdat is szerettem*, amivel megnyugtatta és elmélyülésre készítette a résztvevőket. Fordulatos tanmeséi olyan történetek, melyek magunkba nézésre sarkallnak, rácsodálkozásra ösztönöznek. Varázslatos óra volt, varázslatos személyiségű előadóval.

Összegzésként úgy gondolom, hogy ez a délután „infúzióként” hatott a két éve elnémult iskolai kóruséneklésre. A gyerekek újra, vagy először megtapasztalhatták, milyen erő rejlik abban, ha közösen éneklünk, s ennek hiányát most sikerült pótolni, a kezdő lökést megadni a későbbi munkához. Köszönet érte mindenkinek!

Résztvevő kórusok:

Alsósok:

Apor Vilmos Katolikus Iskolaközpont: Napsu-

gár kórus, karnagyok: Kovács Anna Zsuzsanna, Somfai Elemér
Győri Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola: Kodály Kis-kórus, karnagy: Etseyatse Andrea
Bartók Béla Ének-zenei Általános Iskola: Bartók Kicsinyek Kórusa, karnagy: Molnár Gabriella
Győri Nádorvárosi Ének-zenei Általános Iskola: Kisrigó Kórus, karnagy: Czidor Melinda
Győri Mórincz Zsigmond Általános Iskola Kórusa, karnagy: Zádory Zsófia
Pilinszky János Általános Iskola Gyermekkórusa, karnagy: Spissichné Gesztesi Zsófia

Felsősök:

Bartók Béla Ének-zenei Általános Iskola: Bartók Gyermekkar, karnagy: Hauri Lóránt
Győri Nádorvárosi Ének-zenei Általános Iskola: Cantilena Gyermekkar, karnagy: Gyökér Krisztina
Győri Nádorvárosi Ének-zenei Általános Iskola: Metrum Gyermekkar, karnagy: László Balázs

Győri Mórincz Zsigmond Általános Iskola Kórusa, karnagy: Zádory Zsófia
SZE Óveges Kálmán Gyakorló Általános Iskola Kórusa, karnagy: Milbik László
Pilinszky János Általános Iskola Gyermekkara, karnagy: Spissichné Gesztesi Zsófia

Középiskolák:

Apor Vilmos Katolikus Iskolaközpont Kórusa, karnagy: Iván Gabriella
Czuczor Gergely Bencés Gimnázium és Kollégium: Vox Angelorum Kórus, karnagy: Vántusné Gaál Zsófia

Etseyatse Andrea

a KÓTA Ifjúsági Énekkari és Zenepedagógiai Szakbizottságának tagja,

a Győri Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola karnagya, énektanára

~ FELHÍVÁS ~

Tisztelettel kérjük Barátainkat és Pártolóinkat, hogy támogassák a KÓTA kulturális munkáját személyi jövedelemadójuk 1%-ával! Köszönjük!
Magyar Kórusok, Zenekarok és Népzenei Együttesek Szövetsége - KÓTA Adószám: 19660372-1-41

XVIII. KODÁLY NAPOK GALÁNTÁN

Öszinte öröm hatotta át a Szlovákiai Magyar Felnőtt Énekkarok Országos Fesztiválját.

Ahogy napok múltával is tele vagyok a találkozás és a közös éneklések boldog érzésével, úgy szeretném, ha gondolataim nyomán mondataim kifejeznék a majdnem másfél év szilencium utáni felszabadult, mindent betöltő, izzó hangulatot.

Az évtizedek óta Kodály Zoltánra emlékező felvidéki magyar kórusok legjelentősebb találkozója tizennyolcadik alkalommal hirdette meg a Csemadok Országos Tanácsa, először 2019 őszén. Végül a Csemadok Galántai Területi Választmánya, a Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet és a Szlovákiai Magyar Zenebarátok Társasága a Városi Művelődési Központban 2021. október elseje és harmadika között, a Zene Világnapját is ünneplve rendezte meg Galántán a Kodály Napokat. Az anyaországból a KÓTA és a Magyar Kodály Társaság bővítette a rendezők körét. A háromévente sorra kerülő megmérettetés a seregszemle első tervezett időpontjában, 2020. májusában nem jöhetett létre.

A kórusok és karnagyaik lelkes készülődését korlátozások, iskolák és próbatermek bezárása állította meg, így a próbák a Covid 19 világjárvány áldozatául estek. A hosszú karantén-lét miatt legtöbb kórus számára egyre távolabb került a színpadra lépés, és ezáltal a közönséggel való találkozás. Akiknek a család szeretetközössége mellett – többnyire évtizedek óta – a kóruséneklés öröme adja a közösségben átélt élményt, annak különösen nehéz időszakot jelentett a személyes találkozás, a dallamok és harmóniak megszólaltatásának hiánya. A néhány héttel ezelőtt lehetségessé vált próbák megindították a zenei vérkeringést, és nagy örömmel, megújulva kezdtek munkához az együttesek, hogy karnagyaik vezetésével kialakítsák kényszerűségből többször átalakított műsorukat. Miután az ötödik meghívás elérte a kórusokat és karnagyait, a szervezők és jövődó résztvevők már bízhattak abban, hogy a zene újra megszólalhat, és végre újra erőt ad. Felfokozott várakozás előzte meg a fesztivált, amely minősítés helyett ez alkalommal a közös éneklésben feloldódó öröm és szeretet kifejezése lehetett. Ennek ellenére a jelentkezők közül még az utolsó napokban is visszalépett néhány kórus, így csak nyolc együttes szereplését hallgathatta meg a 7 tagú zsűri: Erdei Péter elnökletével Erdélyi Ágnes, Hartványi Judit, Kertész Attila, Kneifel Imre, Kocsis-Holper Zoltán és Mindszenty Zsuzsanna, valamint az igen kisszámú hallgatóság. Ők a megkövetelt higiéniai szabályoknak megfelelően, egymástól távolságot

tartva, három teremben helyezkedtek el, ahova a zsűri is követte a szereplőket.

Az előző évek felejthetetlen kórustalálkozóit a rendkívüli körülmények miatt fokozott várakozással és gazdag élményekkel teli fesztivál követte néhány napja. Nagy öröm volt, köszönet érte! A szokáshoz híven péntek este Deákin, a római katolikus templomban nyitóhangversennyel kezdődött a Fesztivál. A helyi **Nefejeics Vegyeskar** köszöntötte a Fesztivál szereplőit népdalok és egyszerű, kétszólamú művek lelkes előadásával, G. Bukovszky Zsuzsanna vezényletével. A hangversenyen jelen volt Jakócs Krisztina polgármester asszony. A vendég kórus, a visszajáró **Veszprém Város Vegyeskara** és karnagya, Erdélyi Ágnes az anyaország üdvözlését adta át igenyes műsorával.

Kodály Zoltán: *Magyar miséje* szólalt meg elsőnek, majd ezt követte a *Pange lingua*. Mindkét mű orgonakíséretét a Szent István templom orgonista-kántora, Ternóczky István játszotta. A szentély előtt Charpentier *Te Deum* és Horváth Márton *Levente O salutaris hostia* című művel folytatódott az egyházi művek sora. Utána Mendelssohn: *Búcsú az erdőből* és Petrovics Emil: *Játszik a szél* című népszerű kompozíciók következtek, majd két, a muzsika dicséretét

megéneklő XX. századi darab, Daróci Bárdos Tamás: *Muzsikusdal* és Pärt Uusberg: *Muusika* című műve vezette át a hallgatóságot a világi művek világába. A kórus kifinomult, differenciált érzelmek kifejezésére alkalmas hangzásvilága alig változott a kényszerű szünet alatt. Az énekesek a díszes barokk templom inspiráló környezetében az áhítattal hallgató jelenlevőknek a következő napok élményét ígérték.

Erkel Szózata megrendítő hatású mindig, különösen, ha határainkon kívül szól meg. Az ismert dallamú erdélyi ima: *Ó én édes Jóistenem* kezdetű, Kodály *Esti dalához* hasonló feldolgozásban, egy szépséges dallam, zümmögő harmóniak kíséretében zárta az ünnepi estét. A templom jelenlévő plébánosa, Tóth László kanonok, érseki helynök megáldotta a Kodály Napok eseményeit.

Másnap, október 2-án, szombaton a Városi Művelődési Központban kezdődött a kórusok szereplése.

Szalay Szilvia a Szlovákiai Magyar Zenebarátok Társaságának elnöke nyitotta meg az eseményt:

„Köszönöm a szervezőknek – kiemelten Mézes Rudolfnak és csapatának, Galántának, hogy nem adták fel, hogy tartották a lelket a kórusokban, hogy munkájukkal, hozzáállásukkal értelmet, motivációt és lehetőséget adtak az újraindításra /... / Kíváncsi vagyok: az idej Kodály Napok is legyen a zene, a Vox Humana – az emberi hang, a kodályi nagy harmónia ünnepe.”

Dél előtt négy kórus szerepelt, elsőnek a **Galántai Kodály Zoltán Daloskör**. Nemcsak városukban, Szlovákiában, hanem

az anyaországban is nagy tiszteletnek örvendnek, 65 éves fennállásuk alatt számtalan kitüntetés kísérte útjukat, hasonlóképpen a Szlovák Köztársaság Ezüstplakettjével és a Magyar Arany Érdemkeresztrel kitüntetett karnagyukat, *Józsa Mónikát*.

Műsoruk szép ívet formált a Hassler *Cantate Dominojától* Kodály Zoltán *Szép könyörgés* című művéig. Az Istent dicsőítő 96. zsoltártól a kétségbeesett, perlekedő ember Istenhez fordul, majd indulatai csillapodnak, és erős hittel újra dicsőíti Urát. A találkozó műsorában szereplő kevés romantikus stílusú kórusmű között ők Rheinberger *Angelis suis* című orgonakíséretes, bariton szólóra komponált művét énekelték, amely a *Fünf Hymnen* (Op.140) című sorozat ötödik tétele. Az átélten éneklő szólista *Pasz Már János* volt.

A rimaszombati **Blaha Lujza Vegyeskar** következt *Sósik Szilárd* vezényletével. Műsorukból Tóth Péter Dsida Jenő versére komponált *Lángok* című előadása volt a legmegragadóbb.

A **Ragyolci Jázmin Nőikart** *Tóth Ágnes* vezényelte. A 25 éves kórus népdalversenyeken, hagyományörző fesztiválokon vesz részt, de igyekezetük megmutatkozik repertoárjukat bővítő szándékukban. Különösen tett szert Jasurdova Mária műve, a feszes ritmusú *Tancovala a neznala*. Hangzásuk finomításán tovább kell dolgozniuk.

Az alistáli református gyülekezet tagjai alkotják a **Te Deum Laudamus kamarakórust**. Vezetőjük, *Oros Márta* rendkívüli muzikalitással érzékeny, szép hangú együttest formál. Templomokban az Igét hirdeti szolgálatuk, de többféle megmértetésen is szívesen szerepelnek.

A délutáni koncert első szereplője a komáromi **Concordia Vegyeskar**, *Stubendek István* karnagy nagyszerű, 40 éves együttese volt. Az előző Kodály Napokon kiemelt arany fokozatot elért együttes népdalfeldolgozásokat adott elő. Szíjjártó Jenő Nyitra vidéki népdalokból összefűzött sorozatát, Ligeti György *Kállai kettős* című korai darabját, és Bartók Béla *Négy szlovák* népdalát – szlovákul – énekelték. Hiteles, átfűtött éneklésük most is megragadta hallgatóságukat.

A füleki **Pro Kultúra Férfikar** – az egyetlen magyar ajkú férfikar Szlovákiában – a múlt évben töltötte be fennállásának 100. évét. Jelenlegi karnagya *Fehér Miklós* 28 éve vezeti a többszörösen arany diplomás együttest. Műsoruk *Halmos László: Mise Szent Norbert emlékére* című szinte ismeretlen műve volt, amelyet orgonaki-

sérettel és bariton szóolóval szólaltattak meg.

A komáromi **Cantus Iuventus**, a Selye János Egyetem kórusa ifjúsági leánykar, amelynek vezetője *Orsovics Yvette*. A járvány miatt az arany minősítésű kórusnak csak egyharmada tudott szerepelni. Hangzásuk természetesen vékonyabb volt, mint a már ismert nagykórusé, de hogy jó kezekben van képzésük, bizonyította, hogy unisono énekeik összecsiszolt hangon szóltak. Több apró műből állt műsoruk, ez a járvány utáni helyzetben érthető, de vigyázni kell, hogy ne „molekulák” alkossák a műsort.

A füleki **Melódia Női Kar** előadása zárta a kórusok egyéni szereplését. A 43 éve alapított énekkar megalakulása óta folyamatosan működik. Egyházi és világi művek alkotják repertoárját, amelynek darabjait hazájukban és külföldön egyaránt sokszor és szívesen előadják. Az együttes rendszeres résztvevője a Kodály Napoknak, ahol ezüst és arany minősítéssel szerepeltek. Karnagyuk *Makainé Simon Katalin*.

Szombat este ünnepi hangversenyt adott a galántai római katolikus templomban a hazai **Kodály Zoltán Daloskör**, a komáromi **Concordia Vegyeskar**, és a vendég **Veszprém Város Vegyeskara**.

Műsoruk nagyrészt a már előadott művekből állt, de különösen szép gondolatként valósult meg, hogy 2-2 énekkar közösen is énekelt. A Concordia és a Daloskör a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson is elhangzó Marco Frisina kompozíciót, az *Anima Christit* énekelte együtt, a szólórészeket pedig versszakonként felváltva a három karnagy szólaltatta meg. A veszprémi kórus és a Concordia közösen szintén énekelt az Eucharisztikus Kongresszus repertoárjából: Horváth Márton *Levente O salutaris hostia* és Charpentier *Te Deum* voltak ezek. A hangverseny befejezéseként elhangzott Kodály Zoltán *114. genfi zsoltára*, *Ternóczky István* orgonakíséretével.

Vasárnap, október 3-án délelőtt a fesztivál értékelésére került sor a Művelődési Központban. A zsűri elnöke, Erdei Péter a köszönet hangján szólt, és biztató szavakkal összegezte a hallott előadások zenei megvalósulását. A zsűri tagjainak véleményét is tolmácsolta, amikor elmondta: mindenki öröme, a szervezés során tapasztalt sok nehézség ellenére a Kodály Napok létrejött, lelki és létszámbeli megerősítést adott a kórustagoknak és karnagyaiknak a további építkező munkához. A közösség együtt tartása a cél, hiszen „erkölcsi elvek a zenén és szövegen keresztül beépülnek a mindennapi életbe.” Az emberi hang karbantartása a karnagy saját példájával a kifejezés mélységét, a műsorösszeállítás színességét szolgálja, de figyelmet érdemel, hogy a karnagy ambíciója és a kórus adottsága egyensúlyban legyen. Az elnök úr felhívta a figyelmet a kottahűségre: az előadó kötelessége az alkotó szándékának a szolgálata. Reményik Sándor Károli Gáspár emlékezetének szentelt *A fordító* című versének részletét idézte. Az alkotó szabadon szárnyalhat, de a fordító – mi esetünkben az előadó – alázattal kell hogy kövesse az alkotót:

„Valaki mást, nagyobbát átkarolva,
Félig őt vinni,
Félig vele menni.”

Kertész Attila, a Magyar Kodály Társaság elnöke szintén megköszönte a résztvevő énekarok és karnagyaik munkáját a járványhelyzet adta nehéz helyzetben, hogy minél előbb részeseülhessenek a közös éneklés örömeiben.

A szakmai értékelést gálahangverseny és díjkiosztás követte. A közönség soraiban helyet foglaltak a magyar kultúra, azon belül a kóruséneklés támogatói: Bárdos Gyula, a Csemadok országos elnöke, Forró Krisztián, az újonnan megalakult Szövetség elnöke, Berényi József, Nagyszombat megye Önkormányzatának alelnöke, aki a Kodály Napok szervezőinek, szereplőinek fejezte ki köszönetét áldozatos munkájukért. Bukovszky László, a Szlovák Köztársaság Kisebbségi Kormánybiztosa, a 101 éves füleki Pro Kultúra Férfikarnak adta át a Szlovák Köztársaság emlék-aranyérmét.

Peter Paška, Galánta város polgármestere is a közönség tagjaként kísérte figyelemmel a gálahangversenyt.

Mézes Rudolf, a Csemadok nyugat-szlovákiai régiójának alelnöke, akinek a felejtethetlen három ünnepnap minden pillanatát köszönhetjük. Pótolhatatlan segítők Mézes Csilla és Kazán József. Hálás köszönet mindhármuknak a fáradhatatlan, lelkes munkáért. Még az utolsó nap is feladatuk volt, hogy minden és mindenki a helyén és megfelelő időben segítse a Kodály

Napok hibátlan befejezését.

Utoljára, de nem utolsó sorban említtem Szalay Szilviát, a Szlovákiai Magyar Zenebarátok Társaságának két kórusban is éneklő elnökét, aki a közösségben, a közösségért minden tőle telhetőt megtett.

A hangverseny egyetlen szereplője, a napok bearanyozója, **Veszprém Város Vegyeskara** az Isten áldja meg a magyart kezdetű erdélyi népdallal vonult a színpadra. *Erdélyi Ágnes* vezényletével műsoruk talán előző szereplésükre is koronát tett színes, átélte, meggyőző előadásukkal.

Ez az ünnepélyes alkalom volt a legmegfelelőbb a Záreczky László-díj átadására. A Kodály Zoltán Daloskör egyik alapítójának, az első Kodály Napok elindítójának 100. születésnapján családjának kezdeményezésére a Csemadok hozta létre a rá emlékező díjat. Lánya, Záreczky Judit adta át első ízben a díjat a Kodály Zoltán Daloskörnek, Dunajszky Gézának és Józsa Mónikának.

A Bartók Béla által gyűjtött népdalcsoportot, amelyet Stirber Lajos állított össze, együtt énekelték a kórusok, amely a Városi Művelődési Központban zárta a Kodály Napok eseményeit. Közös ebéd után Kodály Zoltán emlékművénel a városi parkban helyezték el koszorúikat a város és a Csemadok vezetői, valamint a szereplő kórusok. Erdélyi Ágnes vezényletével a jelenlevő kórusok tisztelete jeléül elhangzott Kodály emblematis kánonja, a *Forr a világ!*

Mindnyájunk boldogságát másfél év után végre énekünkkel fejezhettük ki. Őszintén bízunk a folytatásban. Alljon itt kívánságunk a veszprémi kórustól hallott népdal szerint:

„Isten áldja meg a magyart, tartson neve míg a föld tart!”

Budapest, 2021. október 8.

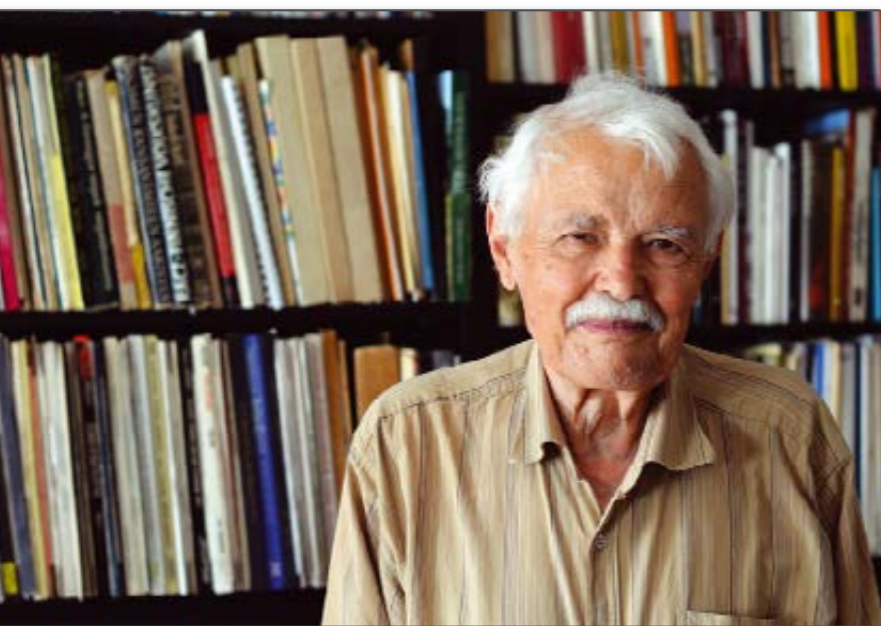
Hartyányi Judit
zsűritag

ANDRÁSFALVY TANÁR ÚR 90 ÉVES

A Magyar Kodály Társaság tagsága nevében ezen a fórumon is szeretettel köszöntjük Andrásfalvy Bertalan professor emeritust, Széchenyi-díjas néprajzkutatót, volt művelődési és közoktatási minisztert, úgy is, mint a Magyar Kodály Társaság, valamint a Pécs-Baranyai Tagcsoport alapító tagját.

Andrásfalvy Bertalan 1931. november 17-én született Sopronban. Családja Erdélyből származott, eredetileg az Andráscsik nevet viselte, amíg édesapja fel nem vette a bukovinai székely Andrásfalva település nevét. Anyai ágon családfája egészen a 14. századig vezethető vissza. Családjukat az I. világháború után kiutasították Romániából, ekkor települtek Magyarországra. 1942-1947 között a soproni bencés gimnáziumban tanult, majd a budapesti ciszterci gimnáziumban érettségizett. Eztán az Eötvös Loránd Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karán román – magyar nyelvet tanult, majd muzeológia–néprajz szakon kapott diplomát 1955-ben. Végzés után több helyen is dolgozott múzeológusként és tudományos főmunkatársként. 1965-ben

kertész üzemmérnöki diplomát is szerzett Kecskeméten. A Pécsi Tudományegyetem Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszékének alapító tanszékvezetője, a Magyar Tudományos Akadémia néprajzi bizottságának tagja. Az *Acta Ethnographica* című tudományos folyóirat főszerkesztője, emellett az *Ethnographia* szerkesztőbizottságának is tagja. 2010. szeptember 1-jén Pécs díszpolgárává avatták. Kutatási területe a népi gazdálkodás, ezen belül a szőlészet, a gyümölcsstermesztés és az állattartás néprajzi vetülete, valamint a néptánc, a népköltészet és a néprajzi csoportok együttélése, kölcsönös egymásra hatása. Több mint százhatvan tudományos közlemény szerzője. 1990 és 1994 között országgyűlési képviselő, 1990 és 1993 között művelődési és közoktatási miniszter.

A Tanár Úr mindannyiúnk öröme jó egészségnek örvend, ezt bizonyítja, hogy 2021. október 17-én nagyszerű eladást tartott Kodály magyarságáról a „Pécsi Úttörés” című két napos pécsi szakmai találkozón. Előadásában összefoglalta Kodály megnyilatkozásait: milyenek látta, ismerte meg és miként fogalmazta meg nemzeti létünk legfontosabb kérdéseit, veszélyeit, milyen útmutatást adott jövőnkre, a fennmaradásunkra nézve. Élete során Andrásfalvy Tanár urat is ezek a kérdések foglalkoztatták, hitvallását maga fogalmazta meg egy róla szóló könyvben: „Ha nekem ilyen őseim vannak, akkor valamit le kell tennem az asztalra. Mégsem lehetek rongyabb náluk, nekem szolgálnom kell ezt az országot, ezt a népet. Még kisgyerek voltam, amikor bevonultam egy kamrába és kértem a Jóistent, hogy válasszon ki engem egy ilyen feladatra.” (Andrásfalvy Bertalan – Heidl György: Hogy hitem legyen, Kairosz, Bp. 2005.)

Hogy a „magyar vagyok” minél gazdagabb tartalmat, minél több életet, szint jelentesen mindenkinek, valamint Kodály zenei nevelési elveivel egyetértve Andrásfalvy Bertalan elsőként csatlakozott a Magyar Kodály Társaság, majd a Pécs – Baranyai Tagcsoport alapító tagjainak sorához és lett annak első elnöke.

Számunkra különösen fontos egy, a Kodály koncepcióval és a zenei neveléssel kapcsolatos nyilatkozata, melyet a Vasárnap c. újságban olvashattunk.

Arra az újságírói kérdésre, hogy melyek voltak a legfontosabb célok, amiket művelődési és közoktatási miniszterként szeretett volna elérni, így válaszolt: „A közbeszéd és az egyezés kialakítása nagyon fontos lett volna a közoktatás megújításánál is, hogy mindenki csak arról beszéljen, amiben tiszta szívéből hisz! Ami nem lelkesítő, az semmire se való, unalmas tananyag lesz (...) A másik fontos feladatomnak azt tartottam, hogy a '90-es évekre a megszűnt vidéki iskolákat ismét megnyissam, mert az a település, amiben nincs iskola, megszűnik (...) Harmadsorban el szerettem volna érni, hogy a művészeti nevelés nagyobb hangsúlyt kapjon az iskolákban. Ezeket mások kutatási eredményei és tanulmányai alapján szorgalmaztam. Ilyen volt Pléh Csaba és Barkóczi Ilona

egy 1979-ben megalkotott tanulmánya, melyben összehasonlították az ének-zene szakos, Kodály-módszer szerint dolgozó iskolákat azokkal, ahol nem volt hasonló művészeti képzés. Kecskeméten végeztek egy nagyon részletes felmérést az egyik belvárosi iskolában, ahová ügyvédeknek, tanároknak, orvosoknak a gyermekei jártak. Az ottani diákok feleleteit összehasonlították egy külterületi iskola diákjaival, akik között sok szegény és cigány származású gyermek is tanult. Ugyanakkor ez az iskola ének-zene tagozatos volt! Minden diáknak ki kellett töltenie egy kérdőívet. Ezeknek a kiértékeléséből kiderült, hogy a tudáshoz, a vitához, a problémamegoldáshoz való hozzáállása sokkal jobb volt azoknak, akik népzenei, művészeti nevelésben is részesültek – annak ellenére, hogy műveletlenebb családokból érkeztek, rosszabb háttérrel rendelkeztek. Norvégiától Japánig mindenütt használják a Kodály Zoltán nevéhez kapcsolt népzenei módszert, amit azonban idővel elhanyagoltunk, így az szinte teljesen a zeneiskolákba szorult vissza.” (Forrás: Tóth Gábor-interjú – Vasárnap.hu, 2020. 09.04.)

Színes, változatos munkásságában állandóan jelen volt a népzene, a néptánc, rendszeresen járt Erdélybe, ahol életre szóló barátságot kötött Kallós Zoltánnal. Gyimesben, a Mezőségben, Kalotaszegen, Felvidéken, Dél-Baranyában, Sárközben, a magyarokkal együtt németek, szerbek, sokácok, horvátok, bukovinai székelyek, moldvai csángók és cigányok kultúráját gyűjtötte. Évtizedek óta tart nyilvános előadásokat, melyek elsősorban a művészetek, a művészeti oktatás, a hagyományok megtartása, a család és a nemzet valamint a keresztény erkölcsiség fontosságáról szólnak. És Andrásfalvy Tanár úr csak ment évtizedeken keresztül hóban, szélben, ahová csak hívták. Előadásaival bejárta az országot, az egészen kicsi közösségektől kezdve a tudományos nagy konferenciákig.

A Jóisten teljesítette imádságát, ő pedig megvalósította gyermekkori álmát. Egy életen át szolgálta országát, nemzetét, ennek a nemzetnek és a vele együtt élő népeknek kultúráját. Tanította a generációkról generációkra átadott hagyományokat, hogy a mai nemzedék, mely elszakadt a természettől és azt hiszi, nincs szüksége az őstől átvehető tapasztalati tudásra, okuljon belőle és hasznosítsa.

Kívánunk Professzor Úrnak jó egészséget, szellemi frissességet, szerető nagy családja körében további tartalmas életet. Isten éltesse sokáig!

Kertész Attila

ÁDÁM JENŐ EMLÉKÉRE

Szigetszentmiklós, 1886. december 12. - Budapest, 1982. május 15.

Kossuth-díjas érdemes művész, Szigetszentmiklós díszpolgára, Posztumusz Magyar Örökség díjas.

Ádám Jenő harminc évig a Zeneakadémia tanára; zeneszerző, karnagy, író-tankönyvíró, lánglelkű előadó, a magyar népzene hivatott tolmácsolója. Gazdag életútja végén szülővárosában, Szigetszentmiklós temetőjében lelta méltó nyughelyét. A mai napon halála évfordulóján tisztelettel emlékezünk a 125 éve született magyar zenei élet kiváló egyéniségére.

Köszönöm a szigetszentmiklói Adám Jenő Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola meghívását ezen ünnepélyes alkalomra. Sajnos a körülmények miatt személyesen nem tudok jelen lenni, de engedjék meg, hogy személyes hangvétellő emlékeimről rövid emlékezést írásban küldjek. Az írást Kincses Edit az iskola igazgató helyettese olvasta fel, az énekkar a Mester dalaiból egy csokorra valót énekelt, majd egy-egy szál szegfűt helyeztek el a síron.

Ádám Jenő tanszékvezető tanár volt a Zeneakadémia Középiskolai Énektanárképző szakon, amikor elsőévesként beiratkoztam. Az Ő számára ez volt az utolsó esztendő e minőségben, de ezt akkor még nem tudtuk. Csodálatos órákat tartott! Ma is látom magunkat, amint ülünk a hosszú asztal körül és szinte tá-

tott szájjal hallgattuk azt a nagy erőtől duzzadó, különleges hangerőt változtató, jó értelemben vett pátosszal teli előadásmódot, ami Őt annyira jellemezte. Az óráin nem lehetett mással foglalkozni, egyszerűen nem lehetett nem odafigyelni minden szavára, hatalmas tudás birtokosa volt, és varázslatos egyéniség. Töretlen pedagógiai hit vezérelte, Ő volt az, aki a zene ismeretén túl az emberismeretre, a gyermekszerepre, a pedagógiai munka szépségére mutatott rá és mindezek szeretetére nevelt. Néptanítónak nevezte önmagát. Ő maga is nagyon szerette a tanítványait, figyelte fejlődésüket, segített, ahol arra szükség volt.

Számomra egyik legmaradandóbb mondata: ha belépünk egy osztályba, és becsukjuk az ajtót magunk mögött, minden egyéni gondunkat hagyjuk kívül.

E tulajdonság jellemezte Őt is. Hiszen életében nehéz próbatételeknek volt kitéve. Mély családi szomorúság érte, szeretteinek halála, és élete nagy sebének nevezte amikor ereje teljé-

ben nyugdíjazták a Zeneakadémiáról. De hatalmas erő lakozott benne. Ifjú tanítóként a háborút és hadifogságot megjárva iratkozott a Zeneakadémiára Kodály Zoltán neves zeneszerző osztályába. Hatalmas muníciót szerzett ezen évek alatt és egyúttal elkötelezett szerelmese lett a magyar népdalnak. Képességei kétirányba vezették munkásságát, írói és előadói területre. A „Módszeres énektanítás a relatív szolmizáció alapján” című könyve új korszakot nyitott az énektanításban. Ezt követték a Szó-Mi füzetek, melyek 1946-ban láttak napvilágot. Majd az 1947-48-ban megjelent Kodály Zoltán –Ádám Jenő Énekes Könyv 8 osztályos sorozata. Ez Ádám Jenő önálló munkája, saját szavai szerint „tiszteletből írta előre Kodály Zoltán nevét”. Megemlíthetjük az 1952-ben „A Muzsikáról” című könyvét, Előszavából idézve: „Jellegét tekintve tehát nem tankönyv. Nem is azok számára készült, akik a zenét életpályául választották. Inkább az olvasmány szerepét óhajtja betölteni, s mint a zeneberát útmutatója, tájékoztatója, a műélvezet felé vezető ajtókat szeretné szélesebbre tárni.”

Ádám Jenő nagy tudása, oktató-nevelő munkája mellé társult kiváló előadó képessége. Több mint 20 éven át tartottak a Magyar Rádióban majd a TV-ben nagysikerű Zenei Népművelő előadásai, ízlés-neveléssel a zenei műveltséget kívánta gazdagítani. Amint nyíltak a határok, gyakorivá váltak a tengerentúli utazásai, mintegy huszonöt esztendőn keresztül. 1961-től rendszeresen Észak- és Dél-Amerikába utazott, majd Kanadába, az Egyesült Államokba. Ezek a nehéz és fárasztó utazások sok örömmel, kedvességgel és szeretettel jártak. Legnagyobbbrészt a külhonba vándorolt magyarokat kereste fel, és református gyülekezeteket is sűrűn látogatott.

Élete végén itthon folytatta utazásait, nagyon intenzív kapcsolatot fűzött Ceglédhez és a Debreceni Kántushoz. Ha kellett szóval, dirigálással bírálatokkal segítette munkájukat. Egyik beszédében úgy fogalmazott, hogy lelkében, mint egy nagy testvéri egység egymás mellett lakozik Debrecen és az Újvilág szétszórt sok kicsi református gyülekezete.

Befejezésül engedtessek meg egy utolsó emléket. – Az 1981-es évek táján egy levél érkezett Ádám Jenőtől a Tankönyvkiadóhoz. Hosszú, sűrűn teleírt oldalak voltak, a bevezetőben csak arra kívánta a kiadó figyelmét felhívni, hogy külföldön, idegen nyelven megjelennek az ő könyveinek a hasonmásai. De valójában ez a levél egy összefoglaló volt az őt ért sérelmek és mellőzések felsorolásával, egy idősebb ember bánatával. Én kaptam kézhez a levelet, mint a zenei kiadványok felelős szerkesztője. Tűnődtem, mit is lehetne válaszolni? Úgy döntöttünk, hogy az Irodalmi Osztály igazgatójával együtt, személyesen látogatjuk meg az otthonában.

Ez életének utolsó esztendejében volt. – Akkor ezt még nem sejtettük. – A kezdetben kissé feszélyezett beszélgetés egyre oldottabbá vált, sok mindent elmondott, ami a szívét nyomta, és bár ez az alkalom nem volt az elismerésnek, sem a kitüntetésnek hivatalos formája, mégis a Tanár Úr úgy érezte, hogy itt hivatalos helyről jöttek, akik őt meghallgatták, igazat adnak neki, elismerik a munkásságát. Mindez láthatóan jóleső érzéssel töltötte el, és érezhetően megnyugvást jelentett számára. Mikor a hosszára nyúlt beszélgetés után elbúcsúztunk, azzal a jóleső érzéssel távozhattunk, hogy szerény lehelőségeinkhez képest a legjobb megoldást választottuk, örömet és megnyugvást szereztünk annak a kiváló és különleges zeneművész- pedagógusnak, aki ezt nagyon megérdemelte.

Requiescat in pace!

Márkusné Natter-Nád Klára

ÉNEKLŐ MAGYARORSZÁG KÓRUSFESZTIVÁL EGERBEN

Hosszabb szünet után újra sikerült megtartani a felnőtt kórusok seregszemléjét Egerben. A fesztivál több napon át zajlott, október 15-e és 24-e között, orgonahangverseny, szentmiseken való éneklés, karnagyi klub színesítette a programok sorát. Sokan vártuk már a találkozást, a bemutatkozást, a tapsot, a zenei élményeket. A fesztivál színvonala általánosan magas volt, a kórusok hallhatóan zökkenőmentesen kezdték újra a próbákat és folytatták a munkálkodást. Sőt, most talán még jobban figyeltek egymás műsorára: akik nem közvetlenül szereplés előtt, vagy után álltak, a nézőtérre hallgatták a fellépő kórusokat.

Két énekkar kért minősítést: a **Kiskunfélegyházi Palestrina Kamarakórus** és a **Bajai Liszt Ferenc Énekkar**. A kiskunfélegyháziakat Szatmári Imre vezette, de énekelt is az együttesben. Műsorukban sokféle zenei stílust és karaktert szólaltattak meg, bemutatták karnagyuk művét is, melyet Pilinszky János versére komponált. A bajaiak 37 énekesrel, nagy létszámmal álltak színpadra. Ők is változatos műfajokban, karakterekben muzsikáltak, lendületes, erőteljes műsort mutattak be. Mindkét kórus Gála fokozatot kapott, gratulálunk mindannyiuknak!

A többi fellépő ugyan nem kért minősítést, de a közönség tapsai időnként vastapsai- mégis minősítették az előadásokat. Róluk is szölok pár szót a fellépés sorrendjében.

Kimagasló színvonalat képvisel a budapesti **Prelúde Vegyeskar** **Kabdebó Sándor** vezetésével. Finom megszólalás és erő, pontosság és muzikalitás jól megfér az éneklésükben.

Az **Egri Fertálymesteri Testület Férfi Kara** mindig nagyszerű szint hoz a fesztiválokra. Műsorukban népdalok, könnyebb kórusok szerepelnek. Előadásuk hangulata megragadó, mindig sikert aratnak. Vezetőjük **Hegyesi-Hudik Margit**, zongorakísérőjük **Bajzáth Linda**.

Várt vendég Egerben a **Veresegyházi Cantemus Kórus** **Vadász Ágnes** vezetésével. Műsoruk összeállítása nagyon igényes és változatos. Hangzásuk telt, kiegyenlített, muzikálisan, szépen énekeltek. Kiemelkedő volt **Saint-Saens**: **Tollite Hostias** művének előadása.

Ezután az **Eszterházy Károly Katolikus Egyetem Kórusa** énekelt. Karnagyuk, **Kabdebó Sándor** meglepetéssel is szolgált a közönségnek:

a képzeletbeli karmesteri pálcát három ízben is hallgatóknak adta át. **Duruflé Ubi caritas-át Németh Márta**, **Gasparini Adoramus te, Christe** című művét **Vincze Karolina**, **Bárdos Libera me** kórusát **Svéd Máttyás** vezényelte. Jó volt látni, milyen igényesen és határozottan vezényelnek a fiatalok!

Az **Agria Vegyeskar** mindig is jelen volt a fesztiváli rendezvényeken. Eger legrégebben alapított kórusának jogutódjai most könnyedebb hangvételű műsort hoztak. Közismert kedves dallamokkal örvendeztették meg a közönséget. **Király Viktória** vezényelte az énekkart.

Szintén gyakori vendégünk a **Holló Erzsébet** vezette **Cantus Corvinus Vegyeskar** Gyöngyösről. Legszebben **Rachmanyinov** műve a **Bogorogyice gyevo** szól, de szép szín volt az is, hogy egy

nőikart is énekeltek, Bartók: Levél az otthoniakhoz művét.

A **Kispesti Gyöngyvirág Vegyeskar** magas színvonalú műsorral érkezett, a művek gyönyörűen kimunkált hangon, kifogástalan zeneiséggel szólaltak meg karnagyuk, *Borhy Csilla* értő vezénylete alatt. Karai Vidám nótájában pedig olyan elemi erő sodorta magával a hallgatóságot, ahogyan azt (gondolom) a szerző elképzelte.

Az est záró műsor részét egri „fesztivál-szokás” szerint a Cantus Agriensis és **Cardinal Mindszenty Kórus** adta *Gergely Péter Pál* vezényletével. Műsor választásukban súlyos témákat is érintettek, nagy drámai erővel szólaltatták meg a műveket. Egész műsorukat Reményi János emlékének ajánlották, akiről karnagyuk röviden meg is emlékezett azon fiatalok kedvéért, akik már nem ismerhették Reményi Tanár Urat személyesen.

Fontos említenem még a két kórushangverseny szünetében elhangzott előadást is. *Kabdebó Sándor* Kodály Zoltán: *Molnár Anna* című vegyeskarának balladái világába nyújtott

betekintést. Megmutatta a mű különböző drámai pontjainak zenei eszközeit, mellyel a szerző a ballada szóban kifejezhetetlen tartalmait is ábrázolni tudta.

Mint az elején is írtam, a hangversenyek magas színvonalúak voltak, a kórusok nagy kedvvel, örömmel vettek részt a fesztiválon. Mintha nem is lett volna ez a hosszú némaság, a járvány miatti szünet a próbák sorában. Sőt, az újra találkozás élménye egy sajátos pluszt adott a mostani őszi Éneklő Magyarország Kórusfesztiválnak. Köszönet a rendezésért az egri Kulturális Központnak és munkatársainak, a Cantus Agriensisnek, és személy szerint a rendezvény motorjának, Bimbó Zoltánnak is! Remélem, jövőre újra találkozunk!

Kiss Katalin

Besenyszög TÉRSÉGI ÉS ORSZÁGOS „ARANYPÁVA” NÉPZENEI MINŐSÍTŐ HANGVERSENY

A Szolnokhoz közeli kisvárosban az elmúlt években többször is volt minősítő hangverseny. Volt, hogy a zsűribe kaptam meghívást, így megismerhettem a település ilyen irányú igényeit, elvárásait. A Wesnyiczky Antal Művelődési Ház olyan, mint egy kis ékszerdoboz, megfelelő méretű színpaddal és az együttesek számára megfelelő infrastruktúrával rendelkezik egy ilyen rendezvényhez. Nemcsak a környezet megfelelő, hanem az intézmény igazgatója, Danyi Gyuláné is elkötelezett a zene, a népzene iránt. Tagja a Besenyszögi „Ringó Rokolya” pávakörnek, akik minden alkalommal felléptek a minősítő hangversenyeken. Ismeretségünk a zene területén korábbi időszakra nyúlik vissza, így kérésére a szervezést is elvállaltam, már második alkalommal. Bár a járvány jócskán korlátozta a fellépőket, hisz az együttesek sokkal kevesebbet tudtak próbálni, így különösen a 2020. október 4-én megtartott rendezvény volt kisebb létszámú. A négy fellépő együttesrel így is lezajlott a minősítő, ahol két „Aranypáva” díjat is ki tudtunk adni. A másfél órás „hangverseny” után szünni nem akaró muzsikálás kezdődött a nagyteremben, amely még a zsűri eredményhirdetése után is sokáig kihallatszott a teremből. Ez az „örömenéklés” már akkor elhatározást szült, hogy a következő ősze is megrendezzük a minősítést, amelyet 2021 júniusában kezdtem el szervezni.

2021. szeptember 4-ét jó időpontnak tekintünk minden szempontból, bár Egerben nagydíjas gála volt ezen a napon, de így is hét fellépő jött el Besenyszögre. Nemcsak a közelebbi, hanem az ország távolabbi településeiről is voltak jelentkezők Arlótól Szegedig. A zsűri elnöki

tisztét Berta Alexandra Ifjúsági Prima Díjas népzeneész, népi énekes vállalta el. Mind a térségin, mind az országos minősítőn szép eredmények születtek. Bár „Aranypáva” díjat nem tudtunk kiadni, de így is egy hangulatos, örömteli délelőttöt töltöttünk együtt, aminek reméljük a folytatását. Köszönet a támogatásért a város vezetőinek, Balogh Zoltán polgármester úrnak, aki már hosszú idő óta bizonyítja, hogy elkötelezett a kultúra, a zene, népzene iránt.

Fellépő együttesek:

1. Besenyszögi Ringó Rokolya Népdalkör.
2. Horváth Lajos-ének citerakisérettel, Túrkeve (Arany).
3. Csillagvirág Énekkar Jászboldogháza (Arany).
4. Király Imre, Szeged Tároगतó (Kiváló).
5. Búzavirág Népdalkör, Jászkisér (Ezüst).

6. Gyursánszky László-ének citerakisérettel, Rákóczi-falva (Dicséretes).
7. Kuruc Hagyományörző Egyesület Népzenei Együttese, Rákóczi-falva (Ezüst).

Dr Lengyel Erzsébet

PROTESTÁNS NAPI HANGVERSENY SZEKSZÁRDON

A Szekszárdi Gárdonyi Zoltán Református Együttes kezdeményezése hívta életre a tolnai megyeszékhely evangélikus templomában a „Protestáns-napi” zenés áhítatokat. Több mint egy évtizede minden év októberében, a reformáció hónapjában hangversenyt tartanak.

Az idei ünnepi alkalom klarinetszóval indult. Sziegl Benedek szuggesztív előadásában „Kovács Béla: Hommage a Johann Sebastian Bach” című alkotását hallottuk. Benedek 2015-ben érettségizett a Garay János Gimnáziumban. Jelenleg a Szegedi Tudományegyetem Művészeti Karának klarinét mesterszakos növendéke.

Ezt követően Aradi András, a Tolna – Baranyai Egyházmegye evangélikus esperesének igeolvastása és áhítata következett. Az igehirdető kiemelte és a jelenlévők szívére helyezte a reformáció jelentőségét, a mindennapokban történő megélését.

A Szekszárdi Gárdonyi Zoltán Református Együttes énekes bevonulását követően dicséret és zsoltár feldolgozásokkal emlékezett a reformációra. Előadásukban a 264. dicséret (Áldjad én lelkem az Urat), a 91. zsoltár feldolgozása (Szárnyival véd az Úr) mellett Bárdos Lajos „Az Úr érkezése”, Cesar Franck *Panis angelicus* c. műve és a Néki zengjen énekünk spirituálé hangzott el.

A vegyeskari művek szólóit Ócsai Annamária operaénekes énekelte (mezzoszoprán).

Ezután a templomot zsúfolásig megtöltő közönség a protestáns napi zenés áhítat meghitt pillanatát élhette át. Az alapítólelkész, a Gárdonyi Zoltán Református Együttes örökös és tiszteletbeli elnökét köszöntötték. A napokban ünnepelte születésnapját. A maguk módján, a zene nyelvén emlékeztek erre. Az amerikai énekes és zeneszerző, Josh Groban *Te felemelsz* című alkotása hangzott el Lozsányi Tamás művésztanár zongorakíséretével.

Lemle Zoltán 25 éven keresztül szólóénekekkel, a tenor szólám vezetésével, közösségterem-

tő és építő készségével, áldozatos lelkeszi szolgálatával segítette az együttest. A jelenlévők közül sokak emlékezetében él, ahogyan Charles Francois Gounod *Gallia kantátájának* részletét, a *Messias jön* címűt énekelte. Mindenki megkönyezte.

Már nem énekel, de imádságos szívvel és lélekkel támogatja, segíti a kórust. Hangját és igei szolgálatát CD lemezek, prédikációs kötetek sora őrzi. Többek között a 2015-ben megjelent *Zsoltárt zengek Istenemnek* és a 4. *prédikációs kötet* (Szólj, Uram, mert hallja a Te szolgád).

Vezényelt az alapító karnagy, *Naszladi Judit* gimnáziumi tanár, református kántor.

A mai alkalomra vendégeket hívtak. A **Charis Kamarakórus** a Völgyesség fővárosából, Bonyhádról érkezett. Előadásukban Johann Sebastian Bach *Jesu meine Freude*, Gárdonyi Zoltán *Szelíd szemed, Úr Jézus*, Bárdos Lajos – Virág Ferenc *„Édes Jézus”*, Stephen Paulus *The Road Home*, Weltler Jenő *Te vagy reményem sziklaszála* és Johann Ernst Eberlin *Christus factus est* című alkotásokban gyönyörködhettünk.

A kamarakórust alkotók szinte egy családdá olvadnak össze. Muzsikálásukban jól érezhető az összeszokottság és a művek alapos, igényes kidolgozottsága. Az igehirdető Aradi András esperes nemcsak a basszus szólám kiváló erőssége, hanem a művek előzetes ismertetését is vállalta. Színes előadásuk vastapsot hozott.

A Bonyhádi Evangélikus Gyülekezet kórusát *Hevér László* karvezető irányította.

A hangverseny zárásaként a Szekszárdi Rézfúvós Kvartett tagjait muzsikáltak. A fiatalokból álló rézfúvós csoportot már ismerősként köszönthettük. Ma ismeretlen szerző Reneszánsz táncainak részleteivel örvendeztették meg a hallgatóságot.

Az együttes tagjai: *Kovács-Szabó Áron* (trombita), *Sági Róbert* (trombita), *Földesi Bálint* (harsona) és *Balogh Benedek* (tuba). Áron már

a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar hallgatója. *Robi, Bálint* és *Benedek* a Garay Gimnázium végzőseiként zenei pályára készülnek.

A csoport művészeti vezetője *Kolozsvári Gábor*, a Liszt Ferenc Zeneiskola művésztanára.

Az Országos Protestáns Napok bejelentett és kiemelt Tolna megyei rendezvényének fellépői a perselypénzt az evangélikus gyülekezet támogatására felajánlották. A teltházas egyházzenei áhítatot baráti beszélgetéssel fűszerezett szeretetvendégség zárta *Soli Deo Gloria!*

Naszladi Judit

BÁRDOS LAJOS SZÜLETÉSNAJPA

A XX. század magyar zenei életének egyik legsokoldalúbb, legnevesebb, példamutató egyénisége Bárdos Lajos. Budapesten, 1899. október 1-jén született. Középiskolai tanulmányait a Verbőczy Gimnáziumban végezte. A Zeneakadémián Kodály Zoltán zeneszerzés osztályába járt, amire úgy emlékezett: „Négy felejthetetlen év volt...” 1921-ben így nyilatkozott: „Első zeneakadémiai évem már mögöttem volt. Akkoriban ismerkedtünk a népdallal, mint rendkívüli hatású újdonsággal. A feledhetetlen bakonybéli táborozáson kezdtem tanítani a magyar népdalokat. Tudtommal ez volt az első eset, hogy fővárosi diákok ajkára kerültek falvaink szépséges dallamai.” Ott született – éppen 100 éve – első vegyeskari műve Dr. Márkus Miklós szövegére: „Táborútnél – Szellő zúg távol”.

Pályakezdését az énektanítás és kórusmunka jelentette. 1928-tól a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola kiemelkedő tanár egyénisége, több mint 40 éven át több mint 14 tárgyat tanított, növendékei rajongásig szerették. Zenetudományos munkásságának kiteljesedését érte el a Zenetudományi tanszakon.

Bárdos Lajos Kossuth-díjas zeneszerző, érdemes és kiváló művész, mint sokoldalú közéleti személyiség további számos

díj tulajdonosa. Karnagyi munkája kiemelkedő jelentőségű volt. A több mint 800 művet komponáló zeneszerző jelentősnek tartotta a karnagyi tevékenységet, mint a zenei kifejezés legmagasabb fokát. Egész életén át pedagógusi tevékenységet folytatott, kórus szakemberként az egész országos kórusmozgalmat személyes ügynek tekintette. Karnagyok, tanárok részére tanácsaival, személyes vagy írásbeli segítséggel mindig készen állt. A nyilvános szerepléseken túl könyvek, kötetek formájában maradandó emléket hagyott az utókorra. Élete végéig aktívan működött. A gazdag életút 1986. november 18-án befejeztett.

Bárdos Lajos életében nagyon sokat tett a magyar zenei élet, a magyar kórusélet fejlődéséért. A hálás utókor, tanítványok szeretete, kortársak elismerő tisztelete, a család segítségével szervezésbe kezdett. Egy év múlva – 1986. november 18-án – megalakult a Bárdos Lajos Társaság, feladatul vállalva névadójuk tevékenységének

megismertetését, tovább éltetését. Az első elnökség tagjai: elnök: Pozsgai Imre, társelnökök: Daróci Bárdos Tamás, Szönyi Erzsébet és Nagy Olivér, főtítkár: Lukin László, titkár: Póczonyi Mária, ügyvezető titkár: Kempelen Tünde.

1987-ben Bárdos Lajos egykori lakóháza, a II. kerület Margit körút 64/b ház falán emléktáblát helyeztek el a zeneszerző, zenetudós, karnagy és zenepedagógus tiszteletére.

Ez évtől kezdve Bárdos Lajos születésének napján, október 1-jén minden évben megemlékezést, koszorúzási ünnepséget rendez a Bárdos Társaság, a ház udvarában. 2000-ben családi összefogással, Bárdos Ágota több éves munkájával megnyílt a múzeum a félemeleten (Bárdos Lajos egykori lakása mellett). Évről évre szebb környezet fogadja az ünneplőket a ház udvarán. 2021-ben az **Újbuda-Ezüstkar** énekesei adták a műsort *Békés Gyöngyi* vezetésével. A hagyományok ápolásának legszebb példáját említhetjük ez alkalommal.

A Bárdos Társaság megalakulását követően országszerte iskolák vették fel a zeneszerző nevét. Elsőként 1989 tavaszán a Dunakeszi Ének-zenei Általános Iskola. Ugyanez év őszén a Baranyai úti Ének-zenei Általános Iskola (azóta az iskola neve sok változáson ment át), ennek az iskolának az énektanára volt Békés Gyöngyi, sok Bárdos találkozó és ünnepség szervezője, résztvevője. Nyugdíjazását követően alakította új kórusát. Örömmel fogadtuk szereplésüket, és ez alkalomból a kórus alapító karnagya, Békés Gyöngyi közreadta a kórus rövid ismertetését:

Az Újbuda-Ezüstkar bemutatása

„A kórus 2015 őszén alakult 8 fő részvételével, ma már 36 fős a létszámunk, valamennyien 60 éven felüli újbudai lakosok. Az együttest a közös éneklés, a zene szeretete hozta össze és ma is ez a legnagyobb összetartó erő. Sokféle rendezvényen léptünk fel, pl. kiállítás megnyitók, kerületi rendezvényeken. Énekelünk a budai Várban a Kodály Zoltán emlékhangversenyen. Jártunk a Pető Intézet óvodásainál és a győri értelmi fogyatékosok intézetében, közösségi házakban, idősök otthonában, hogy programunkkal részt vegyünk azok mindennapi életében.

A fellépéseinken főleg népdalokat és népdal-feldolgozásokat, de ma már két-három szólamú műveket is előadunk. A különböző dalokat, műveket nem csak magyarul, hanem eddig 13 idegen nyelven is megszólaltattuk. Évente kórustáborot is szervezünk, így eddig Egerszalókon, Békéscsabán, Mezőberényben és Tabajdon jártunk, ahol minden alkalommal több helyszínen is énekelünk. A XI. kerület Senior Ki mit tud-ján kétszer vettünk részt. Mindkét alkalommal ezüst minősítést kaptunk. Kapcsolatot építettünk a budapesti Teleki Női karral és a békéscsabai Chopin kórusral.

A kórustagok kérésére három éve heti egy szolfézs órát is tartunk, amelyen rendszeresen 14-15 fő vesz részt. A Covid járvány idején heti 3 alkalommal online kóruspróbát tartottunk, így egyéni énekléssel is sokat fejlődünk. A szolfézs órák ugyancsak így folytatódtak.

2020 nyarán a kórustagokból 9 fővel gregorián scholát alapítottunk Gregoriana Argenta néven. Az első gregorián misét ez év szeptember 26-án énekeltek a Magyar Szentek templomában.

A kórus citerása *Földházi Pál*, akinek kísérelével szívesen énekelünk népdalokat.”

A gazdag zöld növényzettel betelepített ház udvara a ragyogó napsütésben méltó keretet nyújtott a szép ünnepségnek. Bevezetőként Praetorius: Viva la musica hangzott fel.

A megjelenteket dr. Brückner Huba köszöntötte. Megemlítette azt a különleges eseményt, hogy a Zene Világnapja egybeesik Bárdos születésnapjával. Utalt arra, hogy ez esztendőben kettős jubileumra emlékezünk, 100 éve volt az első nagy bakonybéli cserkész tábor, ahol az első kórusmű megszületett, az azóta világhírnevet szerzett „Szellő zúg távol”. Majd az emlékezéssel zárta gondolatait, hogy éppen 35 évvel ezelőtt hunyt el Bárdos Lajos.

A kórus ezt követően Bárdos Lajos kánonokat énekelte, amit az Az árgyelus kismadár kórusral zárt le. Ezután került sor a Bárdos Lajos gyűjtötte népdalokból összeállított Népdalcsockorra, citera kíséreltel, amihez a közönséget is bevonták énekelni. A jelenlévők boldogan vettek részt a közös éneklésben, ami igazi meghitt baráti, ugyanakkor méltóságteljes ünneppé avatta a Születésnap megemlékezést.

Az évtizedes hagyományokhoz hűen befejezésül mindnyájan az emléktábla elé vonultak, ahol közösen énekeltek el a magyar Himnuszt, és helyezték el a megemlékezés koszorúit.

Márkusné Natter-Nád Klára

a Bárdos Társaság főtítkára

Fotó: Király Eszter

KÓRUSFESZTIVÁL SÁROSPATAKON

Szeptember utolsó hétvégéjén 3 napos nemzetközi kórusfesztivált rendeztek városunkban. A Művelődés Háza és Könyvtára, valamint a Sárospataki Amatőr Művészekért Alapítvány megrendezésében sorra kerülő IV. Sárospataki Nemzetközi Kórusfesztiválra és az I. Testvértelepülések Kórustalálkozójára 10 kórus fogadta el a meghívást, s vendég közreműködőként a fesztivál zárókoncertjén hallhattuk a Lavotta János Kamarazenekart is.

A fesztivál nyitókoncertjét a Református Teológia Imatermében rendezték, ahol a sárospataki Gaudium Musici Női Kamarakórus mellett hallhatta a közönség a kosdi Gratia Nostra, Homonna Város Énekkara, valamint a lengyel testvérváros Krosno Echo Kórusának műsorát. Elsőként Stumpf Gábor, a fesztivál szervezője és Csatlósné Komáromi Katalin, a Művelődés Háza és Könyvtára igazgatónője köszöntötte a jelenlévőket, majd Aros János polgármester nyitotta meg a 3 napos programot. A nagyszerű koncert résztvevői magas színvonalú előadásokkal örvendeztették meg egymást és a közönséget egyaránt. A hangversenyt követően fantasztikus hangulatú vacsorával egybekötött kötetlen, baráti összejövetelen vettek részt a fellépők és a házigazda kamarakórus tagjai a Mudrány Étteremben. Zengett az étterem a kórusok énekétől, főleg amikor olyan művek hangzottak el, amit akár 3-4 együttes is ismert. Nem rontotta a hangulatot a kötelezően felkínált hegyaljai bor sem, aminek kapcsán természetesen felcsendültek a bordalok is.

A sikeres estét követő megérdemelt pihenés után szombat reggel 9 órakor a Hild téren hallhatták az arra járók az énekkarok örömenjét, amit egy flashmob vezetett be, majd minden együttes elénekelte egy-egy kedvenc dalát, s ez 3-4 körben ismétlődött. A program végét megint csak egy-két mindenki által ismert mű eléneklése zárta.

Az ebédet követően du. 3 órától a tolcsvai Szirmay-Waldbott Kastélyban mutatkoztak be a külföldi kórusok. A szlovákiai Homonnáról a Womanvocal és Homonna Város Énekkara, a lengyelországi Krosnoból pedig az Echo Kórus műsorát hallhatta a közönség.

A következő program du. fél hattól a MNM Rákóczi Múzeumának Lovagtermében meg-

tartott hangverseny volt. Itt a kosdi Gratia Nostra Vegyeskar, a miskolci Hassler Énekegyüttes, valamint a Művelődés Háza Kamarakórusa lépett fel. A kórusok igyekeztek úgy összeállítani műsorukat, hogy az méltó legyen a reneszánsz lakótorony, illetve a lovagtermi reneszánsz színpad miliójéhez.

Másnap, 26-án du. 3 órától a hercegkúti Katolikus Templom adott helyet a fesztivál kihelyezett koncertjének. Itt a szomszéd város – Sátoraljaújhely – Intervox Nőikara, a Mezőkövesdi Szent László Kórus, valamint Krosno város Echo Kórusa adott nagyszerű hangversenyt, a szép számú érdeklődő előtt.

Ugyancsak 26-án este 6 órától rendezték a fesztivál záró hangversenyét a Sárospataki Bazilikában, ahol Homonna Város Énekkara, a miskolci Hassler Énekegyüttes, Tokaj Város Vegyeskara és a fesztivál házigazda kórusa, a Művelődés Háza Kamarakórusa adott nagyszerű hangversenyt. A koncert és egyben a fesztivál zárásaként W.A. Mozart: Litaniae de Beata Maria Virgine c. műve csendült fel a Dombóvári János vezette Lavotta János Kamarazenekar közreműködésével, a Hassler Énekegyüttes és a Művelődés Háza Kamarakórusa előadásában. A Bazilikát megtöltő nagyszámú érdeklődő szünni nem akaró tapssal hálálta meg az előadók teljesítményét. Méltó befejezése volt ez a hangverseny a IV. Sárospataki Nemzetközi Kórusfesztivál és az I. Testvértelepülések Kórustalálkozójának.

Stumpf Gábor
a fesztivál szervezője